

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 67. ANULU XVI.

Telegrafulu este de done ori pe septo-
mana: joi'sa si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
foiei pe afara la c. r. poste. cu bani
ga'a prin scrisori scanteate, adreseate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru prin. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inscratielo se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a don'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Augustu (3 Sept.) 1868.

Cerculariulu

de conchiamarea congresului bi-
sericescu*) nationalu romanu.

Nr. cons. 795. 1868.

**Preacinstitoru Parinti Protopopi si Ad-
ministratori protopopesi. Cinstitei Preo-
timi. si poporului credintiosu din Archi-
dieces'a nostra romana gr. res. a Ar-
dealului!**

(Capetu).

II. Cele douedeci de cercuri de alegere pentru
cei douedeci deputati laici, apoi Comissarii con-
sistoriali, si locurile acestoru cercuri:

**Impartirea Archidiecesei in douedeci
de cercuri de alegere pentru 20 deputati
laici la Congresulu bisericescu nationalu
romanu, si a Comisarilor Consistoriali.**

B. I-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioannu Hannia.
Loculu de alegere: Salisce.

Protopresbiteratulu Sabiului I. si din proto-
presbiteratulu Mercurei partea cea din Scaunulu
Miercurei

II-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioannu Panoviciu.

Loculu de alegere: Resinariu, Protopres-
biteratulu Sabiului II. si din protopresbiteratulu
Mercurei, partea cea din Comitatulu Albei de josu.

III-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioannu Tipeiu.

Loculu de alegere: Sabesiu. Protopres-
biteratulu Sebesiului.

IV-lea Cercu de alegere; Comisariulu
consistorialu Parintele Protosingelu Nicolau Pope'a.

Loculu de alegere: Agnit'a. Protopresbi-
teratele: Nocrichului, Cincului mare si Palosiului

V-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Zacharia Boiu

Loculu de alegere: Sighisiu'a. Protopres-
biteratele: Sighisioarei, Mediasului si Cohalmului.

VI-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Petru Popescu.

Loculu de alegere: Fagarasiu. Protopres-
biteratele: I si alu II Fagarasiului.

VII-lea Cercu de alegere; Comisariu
Consistorialu Parintele Protopopu Parteniu Trombitasiu.

Loculu de alegere: Deagu. Protopresbi-
teratele: Osiorheliului, Tarnavei de susu si de josu.

VIII-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Moise Lazaru.

Loculu de alegere: Bradu. Protopresbi-
teratulu Zarandului.

IX-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Teodoru Buzdugu.

Loculu de alegere: Galatiu. Protopres-
biteratele: Bistritiei si Giurgiului.

X-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Vasilu Piposiu.

Loculu de alegere: Hondolu. Protopres-
biteratele: Gioajulu I. si II.

XI-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioannu Petricu.

Loculu de alegere: Sacele. Protopresbi-
teratulu Brasiovului I. si alu II.

XII-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioannu Metianu.

Loculu de alegere: Elöpatacu. Protopres-
biteratele: Branului, Treiscauneloru si Hidvegului.

*) Cuventulu acest'a e de a se adauge la acestu locu
si in nrulu trecut

XIII-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioann Patiti'a

Loculu de alegere: Abrudulu. Protopres-
biteratele: Zlatn'a de josu si de susu.

XIV-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Simeonu Popu Mol-
dovanu.

Loculu de alegere: Turd'a. Protopresbi-
teratele: Turd'a, Secu si Lupsia.

XV-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Ioannu Ratin.

Loculu de alegere: Hatiegu. Protopres-
biteratulu Hatiegului.

XVI-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Petru Rosica.

Loculu de alegere: Calat'a mare. Protopres-
biteratele: Ungurasiului, si alu Clusiului de susu
si josu.

XVII-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Grigoriu Ciocasiu.

Loculu de alegere: Roh'a. Protopresbi-
teratele: Chioar'a Solnocu I si alu II.

XVIII-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Nicolau Crainicu.

Loculu de alegere: Ili'a. Protopresbi-
teratele: Dobr'a si Ili'a.

XIX-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Parintele Protopopu Nicolau Popovicu.

Loculu de alegere: Orescia. Protopresbi-
teratele: Dev'a si Orescia.

XX-lea Cercu de alegere; Comisariu
consistorialu Adm. Protopopescu Alesandru Turda-
sianu.

Loculu de alegere; Belgradu. Protopres-
biteratele: Belgradu si Muresiu.

III. Se insarcineza fie-care Protopresbiteru, si
Administratoru protopopescu, a mijloci dela comu-
nele bisericesci contribuire de bani din lădile loru bi-
sericesci pe sem'a cheltueleuru deputatulu loru preo-
tiescu si mirenescu, si totodata a face si prin Preoti
colecte de bani dela cei mai avuti crestini spre a-
cestu scopu, si aceste contriburi de bani sa se
tramita Consistoriulu prin Comisariulu respectivu
consistorialu, căci deputatii voru primi din acesti
bani diurnele loru dela Eforia archidiecešana.

IV. Diu'a alegerii de deputati preotiesci se
prefige pe 2/14 Sept., iera pentru deputatii mireni
pe 5/17 Sept. Comonele bisericesci trebuie sa in-
diestreze pe alesii lor pentru alegere de deputatu
cu plenipotintia, care au a o predă Comisariulu
consistorialu inainte de actulu alegerii; căci cari nu
voru produce astfelu de plenipotintia, acei'a nu se
potu lasa la votisare.

V. Deputatii alesi din cleru si poporu au sa
fia provedinti asijderea cu plenipotintia din partea
fie-cărui cercu de alegere, si acesta plenipotintia
au sa o predea congresulu spre legitimarea loru.

VI. Fia-care Comisariu consistorialu are a rap-
portă Consistoriulu neamanatu rezultatulu alegerii
si a asterne sum'a colectei pe sem'a Deputatulu
congresualu.

Sabiu, din Siedinti'a consistoriale tienuta in 12
Augustu 1868.

Alu vostru alu tuturor
de totu binele voitoriu

(L. S.) Archiepiscopu si Mitropolitu
Andreiu m. p.

**Reflessiuni referitorie la memorandumulu
scaun. Salistei si Talmaciului.**

Cetiramu in „Hr. Ztg.“ din Sabiu nr. 207
nisece riflessiuni referitorie la memorandumulu scau-
nulu Salistei si Talmaciului, asternutu la diet'a din
Pest'a prin stim. nostru apertoriu P'uscariu, unde
se dice: ca aretarile nostre din memorandumu despre

nedreptele si nefundatele pretensiuni ale universi-
tatei sase, despre documentatele nostre drepturi si
libertati etc., cari in adinsu aru fi scose din ventu,
s'aru deslusi din destulu prin donatiunile regesci
si documentele despre drepturi de prescriere (Ver-
jährungs-Rechte) asiediate in archive.

Corespondinti'a din „Herm. Ztg.“ mai multu
pretiu aru avea, candu ne-aru areta pre calea pu-
blicitatii acelea donatiuni si documente, si nu
ne-aru indrepta la archive, cari precum e cel'a alu
universitatii sase, la tote tempurile ne-au fostu
inchise, si de unde, cu calcarea mai multoru man-
date regesci, nu ni s'au datu nici documentele scau-
neloru nostre proprii.

Pare-ni-se ca si acum se sfiesce corespon-
dintele a est la lumina lunei cu donatiunile si
documentele lui, noi amu aretatu in memorandu ce
felu de donatiuni posedu dnii sasi; judece despre
ele diet'a, si mai multu lumea si opiniunea publica.

De drepturi de prescriptiune (Verjährungs-Rech-
te) asupr'a nostra nu amu sciutu insa nimic'a pana
la corespondinti'a din „Hr. Ztg.“

Deca e asi'a, si decu drepturi omenesci si li-
bertatile nostre s'au pututu sterge prin prescrip-
tiune in favorea natiunii sase, apoi cu acest'a sin-
guru corespondintele i-si arata slabiciunea docu-
menteloru sele si estrem'a nedreptate a natiunii
sase asupr'a nostra.

Coresp. vrea sa arete starea adeverata a lu-
crulu dicendu: „ca valachii, cari pre rendu au e-
migratu din Romani'a in dominiulu Salistei si alu
Talmaciului, in comitatulu Albei au fostu de dece-
nii iobagii siepteloru judetie, ei nu au facutu ro-
bote in natura, dara si-au rescumperatu robotele cu
bani; esecutiunile esmise de catra gubernu in se-
cululu trecut, cu militia si tunuri asupr'a prevari-
caciuniloru si renitentieloru Salisteniloru, aru do-
vedit, catu de fundata au fostu relatiunea jobagio-
nala a coloniloru din Saliste si Talmaciu; căci inca
eurendu inainte de 1848 au fostu executii in Sa-
liste; acesti coloni aru fi fostu suposi jurisdicti-
unii sasesci politice, fiindu ei indepartati de pamen-
tulu loru comitatensu etc. . . . care pusetiune le
aru fi fostu loru placuta căci in tota tier'a sasescu
nu se aflau omeni liberi asi'a avuti, ca acesti co-
loni si cei din dominiulu Branului; dice mai de-
parte corespondintele, ca de-si baronulu Salmen la
an. 1861 au disu, ca acesti coloni s'au facutu o-
meni liberi, totusi congregatiunea scaunulu Sabiu-
lui au protestatu in scrisu in contra incorporarei
loru la acestu scaunu tienendu-se ei de comitatu,
despre care protestu nu s'au mai decisu nimic'a;
in fapta ei nu se tinu de scaunulu Sabiului, si de
aceea nici nu se invita la adunariile scaunale“.

Acestea nu suntu documente, ci numai vorbe,
cari nu le audimu astadi intai'a-ora dela fratii no-
stri sasi, asi'a dara suntu vorbe голе, cu cari nici
unu pasagiu din memorialulu nostru nu s'au re-
frantu.

Asi'a dara la acestea frase respundemu atai'a:
ca decu romanii nostri aru fi emigratu din Roma-
ni'a dupa venirea sasiloru in Ardelu in dominiile
acestora, Saliste si Talmaciu, ca coloni ai loru a-
poi ne miramu, cum de pote concede Andreanulu
sasiloru usulu in padurile si apele Blaciloru?
cum de-se numesce Saliste si Talmaciu sute de
ani scaune, s e d e s, si nu dominiile sasi-
loru, chiaru si in legile patriei? cum de si-au fa-
cutu ele, ca scaune, constitutiuni gremiali libere?
etc. etc.

Taxe au platitu si multe alte comune, despre
ale caroru calitate de fundu regescu, nici sasi
nu s'au indoitu, căci aceste taxe erau primitivele
salarie ale oficiantiloru fundulu regescu. In scau-
nulu Salistei si alu Talmaciului inse — cari erau

cea mai buna bucatara a 7-loru judetie — acestea si-au usurpatu nu numai taxe nenumerate, dara au constrinsu pre locuitori a curati si stradele si platele Sabiului, intr'unu modu, care d'abia s'au pututu ivi prin plantagele Americii, pentru care fapte nemai audite au fostu siepte judetie de câtra regimu chiaru si predepsiti cu una suma rebonificatore, de circa 23 mii fiorini.

Da! si esecutiuni, cu tunuri, au esoperatu puternicii siepte judetie in finea secolului trecut — asupra Salisteniloru, spre a storce dela ei in modulu acest'a contracte urbariali, in cari se vorbesce de redemptiunea taxelor robotale asiâ precumu chiaru cei mai tirani fosti domni pamentesti, nu au facutu, căci bietii ômeni numai puteau ajunge la nici unu scaunu alu dreptății, fiindu persecutati de prepositii si blândii loru inspectori, spani, provisorii, sabadasi etc. sasi.

Ore astfelu de documente servescu de bas'a celoru ce le scrie corespondentele lu H. Z.?

Prin esecutiunile cele cu tunuri asupra Salisteniloru vrea corespondentele se demestre dreptulu dominatului siepteloru judetie asupra nôstra? amaru dreptu! si inca si a di se potu provoca sasi civilisati la atari drepturi!!

Daca scaunulu Salistei si alu Talmaciului sau supusu administratiunei sasesci a scaunului, pentru in departarea loru de comitatulu albei, cumu dice „Hr. Z.“, apoi cu mirare intrebamu: cumu de nu sau supusu acestei administratiuni comunele Magu, Aciliu, totu Sace-lulu, ba potu si Oena, cari totu asiâ de departe, si potu mai departe suntu de comitatulu Albei, d. e. de centrulu lui, decâtu Salistea, Galesiulu Tili-sca?

Deca in fine Româniiloru nostrii au devenitu avuti, apoi la atâta de siguru nu au ajunsu prin ajutoriulu Sasiloru, ci cu tôte opressiunile sasesci, ce le purtau, numai prin eminentulu loru spiritulu de înaintare.

Marturisimu, ca compatimimu categoric'a asertiune a corespondintului, ca pe bas'a astorfeliu de argumente ne au eschisu fratii sasi dela tôte drepturile politice, si ca nu vomu fi chiamati nici de aci încolo in adunările seaunale, dora pentru protestulu cetății Sabiului dela 1861 (nu alu adunării scaunale). Dar eata ea corespondentele intaresce aeelea rele, in contr'a căror'a ne plângemu cu totu dreptulu in memorandu, in care amu produsu documente pentru asertiunile nôstre, iar nu vorbe gôle si frase ruginite, că ale corespondentului.

Salistenii si Boitienii

Evenimente politice.

Sabiulu 11 Augustu.

Intalnirea Imperatului Austriei cu principele de Hohenlohe, ministrulu primariu alu Bavariei, la curtea drumului de feru din München, in dilele din urma, a datu politiciloru ansa la diverse conjecturi. „Mem. dipl.“ asigura ca Imperatulu a descoperitu principelui bavarezu ideile sele politice, cari are sa le urmeze Bavar'ia întocm'a că si Austri'a. Ideile aceste suntu: sa se observeze strictu tratatulu de Prag'a. Aceea-si fôia in deductiunile sele mai departe intaresce, ca nu a pututu fi vorba de o apropiare între Austri'a si Prussi'a, dupa cum se afirmă din unele pârti cu vre o câte-va septamâni înainte de acest'a. —

Regele Saxoniei se dice ca eră pré aprôpe a abdice de tronulu. Caus'a la acest'a e estinderea puterei militare prussiene asupra Saaxoniei in mesura mai mare, — unu lucru care indigneza pre regele.

Sgomotele de rebela, pre lângu tôte demintirile oficiose nu se stempera.

Români'a recruteza 10 mii feciori.

Adunarea generala

a Asociatiunei transilvane pentru lit. si cult. poporului rom.

Acesta festivitade olimpica a romaniloru, unde are a se întrece fia-care luptatoriu inteligente, alu natiunei se serba in anulu acest'a in Gher'ia. Preste asceptare ea a intrunitu unu numeru frumosu de inteliginti pre din'a de 2 Aug. n. la cari se mai adausera si in dia' urmatôria. Se trecemu preste frumseti'a orasielului Gher'ia atâtu dupa situatiunea câtu si dupa fisionomi'a lui interna, dicendu ca e unulu dintre cele mai netede si placute pâna la unu punctu alu

seu, carele durere, e unu molum necessarium (?) alu societății.

Deci dupa acesta, mica digressiune sa ne întorcemu câtra sala ospetariei celei mari, localulu unde se tienu siedintiele si aci sa urmarimu activitatea barbatiloru intruniti pentru prosperarea literaturii si a culturai poporului romanu.

Dlu Elia Macelariu face propunerea de a se alege o deputatiune carea se invite pre presedintele Asociatiunei la Adunare. Deputatiunea constatatôria din 12 membri sub conducerea Ilustr. S. Eppului Vancea se duce si preste ôre câtu tempu vine cu presedintele. Acest'a cetesce apoi unu discursu de deschidere in carele amintesce de scopulu adunării tienu in anulu acest'a pre malulu Somesiului, locul unde a cadintu ordinôra glori'a romana. Cuventulu întregu a fostu primitu cu unu întretu: „sa traiasca“

Că respunsu si totu odata salutae îndreptata Adunării, rostesce Dlu Can. Anderco unu cuventu, prin carele-si esprima bucuria, ca Gher'ia fu pentru acestu anu distinsa cu concentrarea inteligintiei in acestu orasiu, pentru că sa contribue la prosperarea culturai române atâtu de necesse cu deosebire pre aceste locuri.

Dupa acestea se alegu notarii ad hoc DD. Justinu Popfiu, Dr. Mihali si Vis. Romanu.

Îndata dupa acest'a presedintele amintesce de mórtea repansatului Metropolitu, membru fundatoru alu Asociatiunei Escel. S. Alessandru Sterea Si-lutiulu. Adunarea la pronunsiarea numelui repansatului Metropolitu se scôla si manifesteza condurea sea.

Presedintele intrêba deca mai are cineva sa faca vre o observare si nefiindu nimica trece

Adunarea la afacerile sele conformu programului asternutu de comitetulu Asociatiunei si asiâ cetesce dlu secretariu H raportulu comitetului, apoi urmêza raportulu cassierului si in fine alu bibliotecariului Asociatiunei.

Se alege pentru conscrierea membriloru celoru noi dlu. I. P. Maieru, Huza si v. fiscalulu Vas. Popu.

Vine apoi alegerea comissioniloru.

Înainte de a se ceti disertatiunile incurse face vicariulu Pavelu propunerea, că activitatea Asociatiunei sa se estinda si asupr'a Marmatiei si Satu-marelui. Propunerea se îndrepta la comisiunea respectiva.

Facenduse acêat'a se urca pre tribuna dlu Iosifu Vulcanu, redactorulu „Familiei“ si alu „Gurei satului“ si declama o poesia a sea „Geniulu natiunei.“ Dupa densulu se urca la tribuna dlu Iustinu Popfiu si cetesce unu panegiricu asupr'a poetului, Andreiu Muresianu. In fine dlu Iosifu Popu asesore comitatensu disertêza asupr'a teme: Ocupatiunile primitive ale ômeniloru si inventiunile acestora cu deductiune la poporulu romanu. Acesta disertatiune interesanta si totu odata de folosu realu fu urmarita de auditoriulu întregu cu atentiune vija.

Pâna aici activitatea siedintiei prime. Despre cele întemperate afara de siedintia in aceeași amintescu de banchetulu ce s'a tienu la 2 ôre dupa amêdi unde au urmatu toaste numerose.

Dlu Pascali a fostu împedecat de a veni la Gher'ia si asiâ publiculu de aici a trebuitu sa se desdauneze de petrecerile ce le aru fi ayutu cu petrecerile teatrale prin unu balu arangiatu de unu comitetu alesu anume spre acestu scopu.

Conferintie invetiatoresci.

(Urmare din nr. 65.)

Siedintia a dou'a dupa ameadu.

Dupa autenticarea protocolului din siedintia precedentu, fiindu de facia Pré cinstiele loru parintii protopopresbiteri, domn. conducatoriu presentâ urmatôria temă spre resolvere „Cum u trebuie sa urmeze invetiatoriulu in scôla elementaria la propunerea objectelor prescise, că sa nu strice totu invetiamentulu urmatoriu“?

Dupa o desbatere destulu de lungu, la carea au luat parte afara de domnulu conducatoriu urmatoriu domni directorulu Michailu Stoic'a, notariulu conferintiei si parintele diaconu Dumitru Cuntianu, conferintia lasa in bun'a cumpenire a fiacărui invetiatoriu spre a si alege practicabilulu drumu, care are salu duca la scopu mai lesne si mai siguru.

Acumu urmêza alta întrebare: „Ce are se invetiia in scôla popularia, si de unde sa se scôta materialulu de invetiamentu“? Deliberându conferintia asupr'a acestei teme sustine in marea ei majoritate, că sa se invetie aceea, ce este prescisu in instructiunea supremei directiuni scolare; iera materialulu de invetiamentu sa se scôta din manualele recomandate de directiunea suprema de scôle. Aci mai adauge domn. conducatoriu, ca pentru dictando potu alege invetiatoriulu respectivu diceri si sentintie proverbiali din sânta scriptura, cari au cuprinsu moralu si le potu cuprinde elevii, apoi propune următoarea tema: „In comunele, cari întretinu doi séu mai multi invetiatori, cum au d'a impartii pre elevii si objectele? Întându mai multi membri in discussiunea acestei teme, aratându fiacare la rendulu seu prax'a castigata in acesta directiune conferintia recomanda cele ce se dicu in instructiune si in acêste privintia.

In Siedintia a treia in 8 Augustu, înainte de ameadu

Dupa autenticarea protocolului din siedintia trecuta, la ordine vine următoarea tema: „Prin ce si potu implini scôla popularia chiamarea sea?“

Conferintia intrându in desbaterea acestei teme sustine cu taria principiulu urmatoriu: „Prin a sprijini si promovă educatiunea din familia; prin a îndrepta gresielele si prin a deplină defectele; prelanga aceea de a mjloci eleviloru sei castigarea cunosciiteloru celoru mai neaparatu trebuinciose pentru vietia.“ Dupa acest'a domn. conducatoriu presentâ alta tema: „Dela cine atârna binefacătoria influintia a invetiamentului si disciplinei asupr'a spiritului eleviloru? Conferintia intrându in meritulu acestei teme reconosce, că cea mai nemediulocita si cea mai puternica influintia asupr'a elevului trebuie sa vina dela personalitatea invetiatoriului. Si chiaru de aceea cu câtu educatoriulu va uni in sine mai multe însusiri nobile, cu atâtu acêta influintia este mai educativa. Domnulu conduc. presentâ alta tema „Disciplina si scopulu ei. Prin ce se potu regula vietia din scôla?“ La acêta întrebare raspunde conferintia, că vietia din scôla se potu regula si trebuie sa se reguleze prin disciplina, a cărei scopu este pre d'oparte a dispune pre elevi pentru invetiamentu, iera pre dealta parte d'a delatură totu, ce aru puté fi împedecatoriu si nepriinciosu pentru invetiamentu. Cu acêst'a domnulu conduc. presentâ urmat. tema: Cumu au sa fia compuse atâtu legile scolastice, câtu si ordinationile, cele da invetiatoriulu eleviloru sei, Atâtu acestea, câtu si celea trebuie sa fia:

1. possibile in privintia cuprinsului.

1. categorice in privintia formei adeca precise — cuprinse in pucine cuvinte si întielese.

3. sa fia in armonia un'a cu alta. Aceste legi trebuie citite si repetite, dupacumu va cere trebuintia. Unii din domni invetiatori disera, ca trebuie citite mai de multe ori preste anu, dara domnulu conducatoriu, crede, ca este destulu odata, de doue-ori intr'unu anu pentru baietii mai mici, căci ei au d'a invetiă bun'a cuviintia printre lectiunile din religione si cele lalte objecte de invetiamentu intr'unu modu practic. Mai departe sustinerea loru in vigôre atârna dela autoritatea invetiatoriului respectivu, carea trebuie sa dicteze eleviloru supunere si ascultare. Acumu vine la rendu alta tema: „Unde au a s'encepe momentele elementariale religiei. Dupa o scurta desbatere conferintia crede, ca momentele elementariale religiei au a se incepe d'odata, cum incepe baiatul a vorbi, si se continua in scôla inependu din cl. I si asiâ mai departe. Urmêza alta tema:

„Propunerea istoriei biblice. Ajunge că religionea sa se propuna numai practice fara invetiarea memoratôria?“ Deliberându conferintia asupr'a acestei teme sustine in marea ei majoritate, că aceste doue trebuie sa se conditiuneze un'a pre alt'a, unde nu s'ajunge propunerea practica sa ajute memorisarea si viceversa. Vorbinduse destulu asupr'a acestei teme conferintia trece la urmat. tema: „Greutătiele cu scrierea si cetirea cu litere strabune si delaturarea loru.“? Dupa o desbatere infocata intrându unii membrii in dispute filologice domnulu conducatoriu inchieia acêta discussiune

purlata cu multu interesu prin a dice, că scolarii sa se faca atenti la feliurimea tonurilor, la prelungirea, apesarea și la semnele lor c-le diferite, cari acumu înainte, sa nu tréca nici o regula ortografica cu vederea, — astufeliu facendu invetiatoriu si va puté usiurá si delaturá greutátile in cetitu si scrisu.

Du acesteá fiindu tempulu inaintatu siedinti'a a III se inchiaia.—

Siedinti'a a patr'a in 8 Aug. dupa amédi.

Dupa autenticarea protocolului din siedinti'a precedentá, domnulu conducatoriu pune la curentu urmatóreatema: „O cercetare stricta asupr'a invetiatoridéca cunoscú bine metod'a noua in propunerea abcdorú, dariulu pe purintele Z. Boiu.“? Neputându toti respunde la acésta întrebare fiindu tempulu pré scurtu conferinti'a este multiumita cu vr'o 5-6 respunsuri, in cari unii din membrii conferintiei au desfasuratu salutari'a metoda, de care au amintitu mai susu. Domnulu directoru dela Salisce dice cá aru fi bine, cându s'aru denumi anume comisari pentru d'a cercetá si ascultá pre respectivii invetiatori in scóla, cându propunu. Acésta observare sa ie spre sciinti'a. Si cu acésta se inchiaia siedinti'a a 4 fiindu tempulu inaintatu urmeza servitiulu devinu de sér'a.

Vineri 9 Augustu servitiulu divinu de demaneti'a.

Siedinti'a a cincea inainte de amédi.

Dupa autenticarea protocolului din siedinti'a precedentá, domnulu conducatoriu pune la curentu urmatóreatema: „Observári serióse asupr'a forme esterióre si cuprinsulu interioru alu abcdariulu de parintele Z. Boiu.“?

Se scóla domnulu invetiatoriu dela Boiti'a Neculae B o h e s i u si între altele dice, cá charti'a este pré subtire, literile pré mici si neintregi: vorbe, cari s'an mai repetitu si in alti ani in sa fara nici unu efectu; — in fine domnulu conducatoriu dice, ca nu este multiamitu cu abcdariulu din cestune din caus'a multimei de alfabeturi, cari ducú pre miculu elevu la o confusiune teribila si doresce, cá pre venitoriu abcdariulu sa se compuna numai cu litere strabune. Mai departe, ce se atinge de cuprinsulu interioru, dice domnulu conducatoriu, inea este plinu de defecte; cáci constructiunile in locu sa fia precise si scurte, suntu lungi si intunecate cumu este de esemplu capu 75 Crutiarea in partea din urma a capului: „De n'asiu fi fostu si de n'asiu fi io crutiatoriu nu mi asiu fi pututu aduná nemic'a, si asiá nici pre alti nu ia-siu fi pututu si n'asiu putea ajutá.“ Idei'a in constructiunile acesteá este fórte grea, cáci o ingreuna dicerile de prisosu, cari suntu subtrase. Alte bucáti de cetire suntu pré abstracte cumu este de esemplu la capu 76 alu 8lea rândú dicerea: „Si in data se desceptá in elu poft'a cea rea, cá salu ie.“

Alte capete de cetire suntu pré grele pentru incepatori cumu e de esemplu între altele si capu 86 „Cei patru frati;“ pentruca fantasi'a — desi se dice — cá este fórte viua in copii, totusi incepatori nu suntu asiá puternici in fantasi'a poetica, cá sa póta cuprinde numit'a poesia cumu se cade. Cu acesteá trecendu conferinti'a mai departe domnulu conducatoriu presenta urmatóreatema spre resolvare: „Este de lipsa sa se propuna in scóla elementaria istori'a nationala, si dupa care forma a invetiamentulu?“ Deschizandu-se discussiune asupr'a acesteá teme conferinti'a nu se indoiesce de locu, ca nu este de lipsa, sa se propuna si studiulu acest'a in scóla elementaria, si si esprimá dorinti'a ferbinte, cá acestu studiu sa fia impreunatu cu geogr'fi'a si sa se propuna pre bas'a cártii de cetire — metod'a de centralisatiune — recomandata de domnulu conducatoriu in disertatiunea sea scolastica. Dupa acésta se pune la curentu urmat. tema: „Prin ce póte desceptá invetiatoriu simtiulu de rivalitate la invetiatura in elevi.“? Vorbindu multi asupr'a acesteá teme, conferinti'a lasa la bun'a chibsiuel'a a invetiatoriuului respectivu d'a ajunge la resolvarea norocósa a acesteá teme si trece la alta tema: „Cumu s'aru introduce in scólele popularie pomologi'a si paduritu.“? Acésta tema din punctulu de vedere alu importantiei este asiá de momentósa; incátu dela norocósa ei resolve au atarnatu si atarna inea venitoriu a milioane de ómeni. Dupa o desbatere destulu de lunga domnulu conducatoriu dice, cá luându-se in vedere starea scóloru nóstre de adi fórte cu greu se voru putea introduce pomologi'a si paduritu.

Dice ca n'aru trebú scóle de repetitiune cá in Germani'a, unde pre lánge altele sa se predea lectiuni

practice si cu privire la acestu isvoru de castigalu omenimei. Si cu acésta tema s'a inchiaitu temele destinate pre anulu 1868.

Conformu programei sau compusu urmatóricéle teme pre anulu venitoriu:

1. Modulu propunei gramatice pre bas'a cártiei de cetire.

2. Necesitateá eserecitaloru verbali si scripturistice si modulu propunerii lorú in scóla popularia (Stilistic'a).

3. Modulu desvoltárei puteriloru spiritali in elevii a ideiloru, a memoriei, fantasiei de o parte; iera de alta parte a simtiamentelorú si nisuntieloru. Si cu acésta incéta desbaterile si radicându se Precinsti'a Sea parintele Protopresbiteru Ioanu H a n e ' a, inchide conferintiele prin a dice între altele, cá fiacare sa lucre mereu in vie'a domnului; iera domnulu conducatoriu si permite a multiamí Pre cinstieloru: par. Prot. Ioann P a n o v i c i u si Ioann H a n e ' a pentru deslusirile, cari au binevoitu a ni le impartasi in decursulu desbateriloru si intorcendu-se cátra d. invetiatori le doresce zelu in chiamarea cea grea de invetiatori, dicendule, cá fiacare va doce cá si d'nsulu câte o suveniru placuta inainte de a se desparti unii de altii si cu acésta le rostí unu „la vederea.“

Nu suntu provocati, dara posedemu dreptulu a ne face si noi celu putinu o observare la cele impartasite asupra conferintieloru de mai susu. Acésta observare e, cá pentru sesiunea acésta a fostu pré multe puncte de desbatutu, cari in partea lorú cualitativa receru desbateri mai lamuritorie, cari sa deslege in unu modu mai intensivu si mai satisfactoriu întrebárele ce se punu. Asiá cele dóue puncte ce s'aru lasatu la buna chibziuel'a invetiatoriloru, pre celitoriuulu reportulu lu lasa fórte nemultiamitu si lu aduce lacugelarea, cá conferinti'a, séu nu a avutu patinti'a, séu putinti'a de a deslegá aceste cestuni, ceea ce noi, cari cunoscemu capacitatile de invetiatori, ce le posedemu in aceste dóue tracturi, din cari s'aru compusu conferinti'a, suntu departe de a o presupune. Asemenea ni se pare cá întrebarea despre esteriorulu si interiorulu Abcdariulu merita o deslegare cu multu mai firma, ori in care directiune aru fi essitu deslegarea; afara de aceea ni se pare cá desbateru cestunei acesteá nici nu a fostu impartita dupa cumu se vede a fi fostu pusa. Fára de a pretinde cá parerea nóstra sa fia normativa credemu cá va fi bine, déca pre venitoriu, întrebárele voru fi meditate si studiate bine de membrii conferintiei, déca voru ilustrá densii cu esemple din praes'a ce si a pututu castigá in si din scóla si cu ce a celitu dela alti invetiatori renumiti si déca cu o asemenea pregatire, convenindu invet. voru luá pre rendu fia care întrebare desbatându-o din diferitele ei puncte de vedere. La tóta intemprarea sa nu se perda din vedere viat'a poporulu nóstu, cáci fara de acésta invetiamentulu, ori in care ramura a sea, póte intemprá greutáti, pre cari unu invetiatoriu nici odatu nu le va puté invinge. Deci repetimú putine cestuni pentru o sesiune, studiate si rumegate si in fine intemeiate pre praes'a din scóla, fara desconsiderarea vietiei poporulu din care suntu scolarii: — suntu postalatele in urm'a cároru putemu acceptá unu resultatu satisfactoriu alu conferintieloru invetiatoresci.

Red.

Memorandulu

Romániloru din Scaunele filiale ale Salistei si Talmaciulu.

(Urmare.)

Si cu tóte acesteá s'aru datu si promisú siepteloru judetie pre la 1861 despagubiri pentru pamenturile, ce au fostu in posesiunea granitieriloru din Orlatu si Sin'a.

Curendu dupa accorde ierasi au venitu si scaunulu Salistei sub oficialii sasesci (pareni se dupa ce s'aru mai îndreptatu sasii) dupa cari asiá s'aru otáritu in statutulu cibini din an. 1698 Capu VIII: „Die Herrn Selister Richter sollen in dem Selister Stuhl Recht u. Gerechtigkeit befördern, gute Ordnung in den Anlagen nach Proportion der Leute halten und auf alle Weise Sorge tragen, damit die Selister Stuhl Dörfere und Leute conservirt bleiben mögen, benanntlich sich beiden su premis officialibus Rathsholen.“

Acesti supremi oficialii in sa cu judicii scaunulu din inceputulu secululu alu 18 au inceputu si mai multu a ne apesá, ba cu neobosite încercári,

a ajunge acolo, unde in secululu trecutú nu au pututu, adeca a ne aduce in stare iobagionala. Ei au inceputu a-si îndeci venitele lorú, „in sortem salarii“, si cele ce se plateau in consulu Andreanulu, d. e. din vam'a oiloru au facutu o vama pentru oi si alta pentru miei (Schaf u. Lämmerwaulh, si altele.

Tóte acesteá lesne si fara temere le-au pututu face, déca considerámu, cá de pre la inceputulu secululu alu 18 tóte causele sasiloru la Gubernulu le referá si decidea consiliariulu sasu (asiá se plánge Banffy in reportulu seu din 10 Martiu 1704: „non agunt iudicem in consilio et conferentia, verum procuratorem... officialis saxo tuetur et agit causam saxonum etc.“)

Încercárele sasiloru asupr'a nóstre inea nu au fostu factice, ci prin influinti'a lorú la Gubernulu tieriei numai ascunse, si s'aru manifestatu mai alesu intr'acolo a aduce in conscriptiunile regnicolarie, cele dese ale acestui seculu, numirea de „bonum“ si bonum septem iudicum“ despre pamenturile nóstre si a-si insusi in acesteá conscriptiuni unele si altele prestatiuni din comunele nóstre, ba chiaru si pamenturi, mai alesu muntii, dupa cari speculau de atunci siepte judetiele, cáci tocma de acea metoda ómenii nóstre nu sciau nimic'a.

Asiá s'aru facutu conscriptiunile din anii 1712 si 1713, in cari-si adscriu sasii muntii (nervus rerum alu locuitoriloru) in sa numai intr'acolo, cá oficialii sasii, cari se numeau „domni“ ei arendase pre acesti'a la locuitori, ceea ce in sa nu au fostu dreptu, cáci protocélele teritoriale, intitulate: „protocolla cambionum, fassionum, mutuum etc... sedis Seliste“ arata, cá locuitorii au avutu párti de proprietate privata in muntii, care si-o au vendutu, schimbatu, creditu etc. si s'aru trecutú acolo cá la protocolulu funduálu.

In sa acesteá protocéle le purtau si scriau judicii scaunali si le pastrau apoi la Sabiuu, lasandu pre locuitori in cea mai buna credintia.

Cu tóte in sa sasii nici cu conscriptiunea din 1712 nu au fostu îndestulati. In an. 1721 si 1722 s'aru facutu o conscriptiune regnicolara mai mare, in cari d. e. comunele scaunulu Saliste ierasi s'aru numitu „pagi ex bonis septem iudicum“ (ceea ce in accorda nu s'aru disu) remanendu tóte numai la numire, cáci locuitorii suntu trecuti aci cá „possessionati homines“ apoi dreptulu crijmaritulu e scrisu, cá unu dreptu liberu alu fia-cáru locuitoriu din comune, pentru a cáru scriere fia-care platea o taxa in casa alodiala a comunei. (Popinem habent liberam, unicique hospiti, educilator tamen pro uno rati vini comunitati dare tenetur fl. 1; molas farinacas privatae personae habent... decimas ex frumentis, nequidem ex ovibus vel agnellis dant, sed redimunt illas a dominis suis cibinentibus (judicii scaunali fl. 45... etiam ad vendendum ligna focalia sufficientia habent...“)

dreptulu moraritulu, cá unu dreptu privata alu locuitoriloru, si acesti'a cu proprietate deplina in pamentu, apoi toti eliberati de tricessima (Marchio expositi non sunt) Pre lánge acesteá in sa totusi si-au adscriu sasii vam'a vechia dela oi si porci, cá o decima, ce s'aru luá dela oi, miei, si alte soiuri de vite, apoi dela bucáti; apoi si-au introdusu pentru judicii scaunali, de cari se dice: „qui sunt procuratore instituti“ unu feliu de taxa a. n. „taxam commissarialem“, adscriendu-si si unu feliu de „teloniu“.

Tóte acesteá au fostu numai o gramadire a esactiuniloru in folosulu oficialiloru sasii, dela cari erau si ópriti prin lege.

Din contra trebile scaunulu erau cá si mai inainte; si despre comunele scaunulu se dice: „administraverunt taxam commissarialem in manus domini Iacobi Szasz duobus dominis cibiniensibus, qui sunt procuratore constituti; ad sedem Szeliste omnia servitia et mandata praestabunt“, prin urmare nu la Sabiuu.—

Despre muntii si paduri dice conscriptiunea: „tempore suo 300 porcos proprios in fagis suis saginare possunt. Habet, verum ect, sedes ista Szeliste 25 montes“...

In adeveru s'aru si aflatu scaunulu Salistei in posesiunea acestora muntii, la numeru 25 — cá si scaunulu Talmaciulu in muntii sei — in factica posesiune pána la an. 1766, cându dupa infintiarea granitiei militare apoi s'aru datu unii dintre muntii in folosirea granitieriloru.

Devenindu in tempurile acelea graniti'a in certa între Austri'a si Romani'a, s'aru dechiaratu din a-

cești munti ai scaunului Saliste 13 munti de ai Transilvaniei, și asiá s'au numitu „muntii revindicati“ in an. 1766, și s'au datu in folosirea grantierilor, cu acea conditiune, ca proprietarii lor de pâna aci, se primésca o desdaunare amesurata pentru ei fâra a se numi siepte judetie espresu cá proprietari.

Fiindu atunci intru tóte scaunulu Salistei și alu Talmaciului apesatu de jugulu oficialilor sasesci, și representati de ei, au intrevenu la predarea muntilor totu ei, aratându pre a. n. siepte judetie de proprietarii muntilor.

Cu tóte acestea, decurgendu pertractările pâna in anulu 1813, s'au decisu, cá pretensiunile sasilorlu asupr'a acestor munti (dintre care 12 munti nerevindicati, au ramas pâna astadi la scaunulu Salistei) nu sunt documentate.

Totosi la an. 1863 s'au predatu acei 13 munti ai scaunului Salistei, fâra nici unu procesu, fâra nici unu documentu, și fâra a se intrebá Salistenii și Talmaceni și totu asiá și muntii scaunului Talmaciu, celoru siepte judetie, și universități sasesci, pre cea mai nedrepta și ilegalá cale, promitiendu-se sasilorlu inca și enorme desdaunări pentru acești munti din fundulu statului !!

Inca și in anulu 1769 s'au constatatu muntii de jure cá ai nostri, in care anu Mari'a Theresi'a au demandatu, a se dá reprezentantilor scaunului Salistei, conscriptiunea din an. 1721—1722 „pro futura eorum cautela“.

Si aici in acestu rescriptu alu reginei Mari'a Theresi'a se numescu acești reprezentanti „providi judices et jurati“ și de scaunu se dice:

„Sedi nostri saxonica cibiniensis in gre-mia ta“.

Sasii nici cu acesta conscriptiune nu au fostu multiamiti, ci in an. 1727 au cerutu dela rege, a se face o noua conscriere a a. n. bunuri ale 7-lor judetie, diet'a din an. 1730 au respinsu acesta cerere dte Clasiu in 22 Iuniu și au dechiaratu conscriptiunile din 1721 și 1722 de valide și legale...

In anii 1750, 1754 și 1762 ierasi se pregatiserá nisce conscriptiuni, prin staruinti'a sasilorlu, mai alesu cu ocasiunea regulatiei a. n. Seebergiane in fundulu regescu.

In an. 1766 inca s'au concesu inca o conscriere pre cale legala, la care s'au ascultat si locuitorii scaunului Salistei, si ai Talmaciului. Sasii inca s'au dechiaratu cu totulu nemultiamiti cu acesta conscriptiune, din cauza, ca locuitorii nostri nu au vrutu a recunoșce jus si jurisdicțiunea dominála a sieptelor judetie.

In fapta inca si acum au traitu ómenii nostri asiá de liberi cá mai inainte, cu dreptulu liberu alu regalelor lor (crijmaritu, moraritu, macelaritu etc.), si cu deplina proprietate a muntilor, padurilor, si câmpului, precum arata chiaru conscriptiunile preatinse a. n. urbariale, dara mai alesu protocoalele teritoriale si divisionali ale scaunului Saliste, de cari inca de tempuriu s'au ingrigitu Sasii, a le luá in pastrarea lor, unde se afla si astadi, fâra a ni le estradá precum s'au demandatu prin repetite decrete aulice.

Asiá inca pâna la anulu 1803 si resp. 1811 au posesu Saliste in fapta exerciarea dreptului de crijmaritu, ceea ce dupa art. novelariu VI din 1747, cari da „jus macelli et educilli“ numai domnilor terestrii, nu aru fi fostu cu putintia, cându amu fi fostu noi iobagi.

Vediendu inca sasii, ca pre cale legala si aperta nu-si potu ajunge scopulu, au pornitu apoi dupa anulu 1750 incóce cu cele mai stricacióse maiestrii si apoi cu cele ne mai audite violentii asupra nóstra spre a ne rápi drepturile si pamentulu; in loculu prea avutilorlu judeci scaunali, s'au esmisu dela Sabiiu nisce ampoiati in scaunulu Salistei sub nume de „spanus, provisor“ etc. cu Trabantii ai Magistratului Sabianu, cari au inceputu a guberná si tractá cu multu mai aspru cá deregatorii curtiloru domnesci din comitate.

Aceste incercári pre fatia au desceptatu pre poporulu nostru, care mereu au strigatu dupa ajutoriu fa dicasteriele regesci. —

Inca la anulu 1748 s'au vediatu directoratulu fiscalu silitu a incaminé procesu la forulu productionalu in contra sasilorlu, si ai provocá la aretarea documentelorlu, pre a căror'a basa pretindu ei domni'a nobilitaria.

Documentele inca tocmai asiá de p'tinu le-au produsu la forulu productionalu, cá si la diet'a din 1651, si sentintia pre care o an lungit'o sasii nu s'au pututu dá in meritoriu, cum vomu areta mai josu.

Intr'acestea inca s'au făcutu din partea regimului dispusetiuni pentru regularea proventelor in fundulu regeseu, prin a. n. Regulatio Seebergiana prin comisariulu Seeberg, care s'au inceputu de pre la an. 1750.

Acésta regulatia intre altele au delaturatu tóte tax-le si dările naturale, ce corgeau in pungile ampoiatiilor pâna aci, si au sistemisatu pentru oficiali salarie defipte. Taxele inca, ce se observau a se dá pâna atunci s'au regulatu in folosulu caseloru alodialle ale comunelor, in totu fundulu regescu.

Asiá si in scaunulu Salistei, ceea ce scimu si de acolo, cá unu decretu gubernialu din anulu 1772 nr. 4411 s'au publicatu in scaunulu Salistei intr'acolo: ca tóte beneficiile s'au regulatu numai in folosulu scaunului. Vre-unu actu din regulatia Seebergiana inca pâna astadi nu amu pututu cape-tá dela sasi.

In fapta inca sasii si dupa acesta regulatia au trasu cu puterea tax-le si naturale de pre locuitorii scaunului Saliste, pre aceea Gubernulu, la jalbele Salistenilorlu, s'au vediatu silitu a esmite o comisiune investigátore la Saliste si apoi in urm'a aceleia, prin unu decretu din 16 Novembre 1764 a demandá Sasilorlu, ca se nu cerce a aduce pre scaunulu Salistei in jo bagie.

Neci aceste mândate nu au ajutatú nimic, cáci sasii se purtau, ca si mai nainte, si in fine rapira pre rendu pre Salistenii de tóte documentele, ce le mai possedeau. Vediendu Salistenii pericululu, au castigatu prin mari greutáti, si mai alesu prin interventiuinea directoratului fiscalu rescriptulu imperatescu din 8 Ianuarie 1771 dela Maria Teresi'a, prin care sau orenduitu si sau esmisu o comisiune din gremiulu Tabulei regesti din M. Vasarhely la fatia locului, care se se cercetése jalbele Salistenilorlu, si se asculte martori si asiá se compuna unu documentu scrisu despre drepturile si beneficiile scaunului si ale poporului.

Comisiunea au ascultatú 231 martori parte din scaunu, parte din vecinele comune sasesti Omlas si Apoldu mare (Grosbold) parte din comun'a Secelu, caritoti chiaru si sasii din Omlasiu si Apoldu unanimiter au doveditu si intaritu drepturile, possessiunile, mai alesu in munti, si beneficiile scaunului, toc-m'a asiá precum le amu aretatu pana aici, din cele mai vechi tempuri, si de cari se despoiasc scaunulu prin Sasi dela 1755 incóce, pre rendu si cu incetulu.

(Va urma)

Purcareni 12 Augustu 1868.

Domnule Redactoru! Binevoiti a dá locu acestorú sire in pretiutulu Diurnulu Telegr. R: ca reflexiune la corespondinti'a Dom. N. eh. din Nro. 59. in privinti'a examenelor semestrale din Brasiovu si in deosebire de pre sate, la care D. coresp. a asistatu ca óspe benevenitu. —

Dlu. coresp. N. I. M. incheie corespondinti'a s'a cu nemultiamirea examenului din Purcareni, unde intre altele dice, — caus'a e neapacitatea invetiatorului mándru arogantu care se pare anu percepe din pedagogia nici o jota, ci a sciutu prin alte medilóce a-si castiga popularitate si sase sustiena spre dauná tinerimeii. — D. D. Protopopu nu lipsi — etc., Iérte-me Dlu. coresp. deca voi dice, ca dinsulu a vediatu destule schelete preamblanduse la Zezinu, dar n'a sciutu, ca acela, cu care a conversatu in aceia-si di si la informatu despre scóla din Purcareni a vorbitu din óre care intriga contrariulu si inca e unu scheletu, nu in corpu ci aiurea —

Sa vorbimú directu. Dta Dle corespondinte a trebuitu sa intrebú mai deaprópe pre acelu D. care tia datu astfelu de informatiuni despre scóla din Purcareni, ca care suntú acele medilóce, prin care miamu castigatu popularitatea unei comune intregi, si si imprejuru, si m'amu sustienutu cá invetiatoriu in trens'a 7. ani de díle, afara de medilócele scólei? Ar trebui Dlu meu sa aibi de aface mai întâiu cu mine in persóna câtava vreme si dup'acea sa me declari publiculu de mándru si arogantu. —

Pertruce nu tea informatu acelu conversante si despre acea, ca mii de scintele verdi miau esitu din ochi pâna cându amu adusu sase faca si ispravésca pomposulu edificiu scolaru, care l'ai vediatu? si ca eu insumi din paralele mele amu intrebuintiatu in anulu trecutú spre sevarsirea lui.

Deci tia tacutu si acea, ca de cându suntú eu invetiatoriu in Purcareni, scóla acést'a a datu din sine elevi, cari prin esamenu formalu au intratu in clas'a a III si a VI normalá in Brasiovu si Nrulu eleviloru sub mine s'a urcatu la 90 115. umblatori pre fiecare anu si ca prelánga elevi amu invetiatu chiar ómeni betráni, cari nu scia unici o jota? Mai departe, dece nu ti-a spusu, ca impregurările scóle din Purcareni suntú asfeliu, incátu unu singuru invetiatoriu fia chiar filosofu, nu gimnasistu cu 5. clase ca mine, nu e in stare a reusi cu tóte (trebile bis. si scól.) bine pre de plinu la feliu? Observediú, ca comun'a acést'a anca nu póte tienea doi invetiatori, ci dupa vreme. —

Deca conversantele Diale ti-arú fi descoperitu aceste, si altele afara de acestea, care nule mai in-sfru de astadata, Dta. Dlu. meu de sigurú ai fi scrisu in corespondintia altu ceva despre scóla din Purcareni, cu atát'a mai vertosu, cáci din cele 14. esamene date de mine numai 3. de véra, de eara nici unulu, au reusitu cu sporiu neindestulitoriu si aceste nu din caus'a neapacitati mele, séu a arogantie, ci din caus'a evenemintelorú esterne. — Celu dintáiu esamenu de vara cu sporiu pucinu a fostu celu din var'a anului 1864. din cauza, ca cei mai buni elevi trecându in timpul primaveri la economi'a parintiloru in tier'a vecina, ceea ce se întâmpla de comunu primaver'a intrasfeliu de comune, unde locuitori, suntú economi de vite, ceilalti prin departarea acelorú desgustati au amblatu fórté ne-regulatu; ajutoriulu pol. n'a lipsitu ci au fostu mai multu i diadaru. — Alu 2-lea esamenu cu sporiu pucinu a fostu celu din var'a anului trecutú, din caus'a bólei varsatului, care a cuprinsu in lunile lui Martiu si Aprile dóna tertialitati din elevi, eu ensumi amu jacutu de acésta bóla greu coprinsu 5. septamáni, prin urmare in semestrulu intregu a fostu cercetata scóla reu afara de acea ca in 7. septamáni a fostu cu totulu inchisa. — Alu 3-lea esamenu nemultiamitoriu a fostu cestu de acumu totu din caus'a absentielorú. — Aduti aminte dlu meu, ca dojan'a D. D. Protpu a tintitu mai multu asupr'a absentielorú, decátu asupr'a mea. Despre celelalte esamene se póte convinge ori cine mai multu de acolo, ca din cei 168 elevi esiti din scóla comunei Purcareni instruati de mine numai 14. individi vei gasi, cari nu potú ceti indestulu de bine; ceilalti fara deosebire cetescu, scriu si socotescu bine. — Astai Dlu meu, adeverulu puru despre scóla din Purcareni; ceea ce atinge expresiunea D-tale — „baieti de mai multi ani in scóla recitau la declamatiuni in cetire dabiá se misica, — postesce in Febr. a. ven. si te convinge, ca vei afá ceteti nu asiá de multi ani in scóla, cari suntú póte ca si ai Diale, si si acuma erau din trãnsi ceteti buni; dar ce dice proverbulu? „reulu se vede totudéon'a mai tare, decátu binele“ — A. Vájú.

Varietáti.

* Recrutatiune. Dupa fóia oficiala in 12 Octovre a. c. se va incepe recrutatiunea si va durá pâna la 14 resp. 21 Noemyre a. c. Clasele care se voru chiamá la recrutare suntú a celoru nascuti in 1847, 1846 si 1845. Favorile care le aduce cu sine legea cea noua de inarmare se estindu asupr'a tuturorú tineriloru din clasele amintite si cari nu voru fi asentati — dice fóia oficiala.

Nr. ³⁶⁴⁷/_{civ.} 1868.

EDICTU.

Din partea magistratului Sabiiului se publica prin acést'a, ca dlu Stefanu de **Hannenheim** a documentatu indreptatierea sea la exercitarea advocaturei si ca in 1 Septembre a. c. si va deschide cancelari'a sea de advocatura in cas'a nrulu 359 din strad'a Pintenului in Sabiiu.

Magistratulu cá judecatoria.

Sabiiu 27 Augustu 1868.

Burs'a de Vienn'a.

Din 21 Augustu (2 Sept.) 1868.

Metalicele 5%	57 90	Act. de creditu	210 50
Imprumut. nat. 5%	62 15	Argentulu	112 75
Actiile de banca	725	Galbinulu	5 43